

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälkandja

Tellimise hind:

Aastas postiga . . . Kr. 2.—
 Poolaastas „ 1.—

Ilmub 1—2 korda kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
 Toimetuse ja talituse: Tallinna, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 221.

Kuulutuste hinnad:

10 senti m/m., veeru lauses.
 Tekstis 50 prots. kallim.

Eesti raudteelaste Reskühingu väljaanne.

Nr. 5

25. aprillil 1931 a.

VIII aastakäik

Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu manifest 1. maiks.

Töölised ja teenijad, väljendades 1. mail oma vankumatut usku paremasse majanduslikku ja sotsiaalsesse tulevikku, avaldavad mitte ainult rahulolematust praeguse ühiskondliku korra üle vaid mõistavad selle korra täiesti hukka.

Kapitalistliku korra majanduslikud vastolud ei ole kunagi varem nii teravad ja silmnähtavad olnud kui praegu: üldise majanduslikkude jõudude määratu arengu juures ühel pool varade ja rikkuste kuhjumine, teisel pool aga töölisklassi kirjeldamatu viletsus, nälg ja kannatused.

Tänini pole kapitalistid tunnustanud muid abinõusid majandusliku kriisi lahendamiseks kui palkade vähendamine, tööaja pikendamine, sotsiaalpoliitiliste asutuste ja seaduste lammutamine, ühe sõnaga — üldine töölise ja teenijate elutingimuste halvendamine ja viletsuste suurendamine. Poliitiliselt avaldavad nad oma poolehoidu kas otsekohe või kaudsel teel fašismile, mis pole muud kui kapitalismi poliitilise võimu alalhoidmise vahend terrori ja toore jõu abil.

Seistes vastamisi töiste rõhumiste ja pealetungide hädaohutudega on töölisklassil ülesandeks eriti nüüd visalt ja järeleandmatult võidelda demokraatia ja oma sotsiaalsete ja majanduslikkude loosungite teostamise eest.

Olles teadlik oma tähtsuses ja oma eesmärkides peab töölisklass ometiigi ükskord looma olukorra, kus sotsiaalne ja tehniline edu ei ole mitte rakendatud ainult ühe väikese kihi huvide teenistusse, vaid kõikide inimeste elutingimuste paremale järjele tõstmise ja kehaliste ning vaimliste tarvete rahuldamise teenistusse parema ühiskondliku korra ettevalmistamise suunas.

Selles vaimus on Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu ja Sotsialistliku Töölis-internatsionaali poolt tööpuuduse vastu võitlemiseks loodud üldine komisjon nurinud praeguse kriisiga ühenduses olevaid küsimusi ja teinud nendest paratamatusega dikteeritud loogilised järeldused.

Kapitalistide poolt kriisi arstimiseks pakutavatele vahenditele seab töölisklass omapoolt vastu järgmised nõudmised:

Tööaja lühendamine!

Palkade kõrgendus! Tasu puhkeaja eest!

Sotsiaalse hoolekande ja kindlustuste süvendamine ja arendamine!

Avalikkude tööde korraldamine!

Majandusaparaat ja igasugused majanduslikud uuendused — nii kui ratsionaliseerimine, kartellid, monopolid ja krediidi süsteemid — peavad saama kooskõlastatud ühiskonna üldiste huvidega.

Demokraatiat, vabadust ja inimväärust ähvardava fašistliku koletise vastu tuleb pidada halastamatut võitlust kogu jõuga.

Töölisklassi ja üldsuse olukorra parandamisele sihitud loosungite ülesseadmise ei anna isenesest veel midagi. Töölisklass peab temale omase visadusega kogu oma jõu, kindla tahte ja vaimustuse rakendama võitluse nende loosungite elluviimise eest.

Käesolev moment on selleks liig tõsine ja hädaohtlik, et oma jõudusid kuldada sisemistes tüldes, lahkkelides ja asjatutes vaielustes ühe ehk teise voolu pärast.

Meie võidu tagatiseks on kõikide nende jõudude ühinemine, mis püüavad inimlikus ühiskonnas luua paremaid elu-

tingimusi, maksuma panna õigust ja õiglust. Töölise organisatsioonid peavad selles võitluses olema jõudude kogumise kohtadeks ja toetuspunktideks.

Kahtlemata on kõige suuremaks praeguse momenti ülesandeks maailma rahu alalhoidmine. Rohkem kui millelgi teisel alal peab siin kõrvaldatama vastolu soovide ja tegelikkuse vahel, oma peale võetud kohustuste ja saavutatud tulemuste vahel.

Rahvasteliidu liikmed-riigid võtsid omaks põhimõtte, et rahu alalhoidmine nõuab riikide relvastuste vähendamist. Kümme aastat on möödunud ja relvastuste vähendamise suunas ei ole midagi nimetamisväärilist tehtud. Veebruarikuul 1932. a. kokkukutsutav relvastuste vähendamise rahvusvaheline konverents pakub paremaid väljavaateid kui senised nõupidamised.

Töölised ja teenijad! 1931. aasta on nende vaimude ettevalmistuse aasta, mis relvastuse mahapanemist ja rahu peavad kindlustama. Teie peate kõikide nende südametunnistuse poole pöörama, kellele kallis on kultuuri ja tsivilisatsiooni alalhoidmine.

Meie edu on tingitud vabade ametiühingute tugevamaks muutumisest, võitlusest parema töötasu ja lühema tööaja eest, demokraatia ja vabaduse võidust.

Rahvusvaheline Ametiühingute Liit nõuab esimesel mail:

Üldist tööaja lühendamist, tööd ja leiba kõigile!

Sotsiaal-kindlustuste laiendamist ja süvendamist, relvastuse mahapanemist ja rahu!

Rahvusvaheline Ametiühingute Liit.

Uus pensioni seadus.

Pensionioiguse reform on aastaid juba päevakorras olnud, kuid kõik sellekohased kavad on ühel või teisel põhjusel elluviimata jäänud. Nüüd on hariduse- ja sotsiaalministeeriumis valminud järjekordne ning ühtlasi kõige laiaulatuslikum reformi kava. Seletuskirja järgi on uus pensioni seadus vajalik olnud: 1) et pensionide maksmine praeguste seaduste järgi hakkab käima riigil üle jõu, mille tõttu vaja on teha kokkutõmbamisi; 2) et praegused pensioni alused on liig mitmekesised, ühed pensionärid eesõigustatud seisukorras, võrreldes teistega ning 3) et praegustes seadustes on palju tehnilisi puudusi. Kõige selle tõttu on koostatud kõnealolev eelnõu, millesse on sulatatud kokku kolm praegu maksvat seadust: a) riigi- ja omavalitsuste teenijate, b) kaitseväelaste ja nende perekondade ning c) riigi asutustes ja ettevõtetes töötavate töölise pensioni seadused, kusjuures kõigi pensioni liikide suhtes on püütud maksta panna enam-vähem ühtlased põhimõtted.

Riigikassa huvides on eelmiste seadustega võrreldes ette võetud järgmised tähtsamad kitsendused.

1. Kõik pensionioiguslikud isikud peavad maksta pensionikapitali heaks 2% oma palgast.

2. Haigused ei anna enam soodustusi pensioni suuruse suhtes, vaid lühendavad ainult väljateenimise aastaid.

3. Maksma on pandud ülemmäär, millest pensionid ei tohi tõusta kõrgemale (kr. 200.— kuus).

4. Veneaegse teenistuse arvesse võtmisel, ei tohi pension tõusta kõrgemaks eralistest ülemmääradest, mis suurenevad iga Eestis teenitud aastaga ja ulatavad praegu maksva ülemmääraneni alles 27-aastase Eestis teenimise järele.

5. Täispensionii väljateenimise aeg on pikendatud 30. a. pealt 35. a. peale.

6. Abielunaisele, kui nad on abielus olnud alla 2. aasta ja kui neil ei ole lapsi, pensioni üldse ei makseta.

7. Abielunaisele, kes abielus olnud üle kahe aasta, kuid ilma lasteta, maksetakse $\frac{1}{2}$ mehe pensionist senise $\frac{1}{2}$ asemel.

8. Ühekordset toetusraha neile, kes saavad pensioni, ei makseta.

9. Pensioni ei makseta aja eest, mil riigiteenija või tema perekond on õigustatud pärast teenistusest ivabastamist edasi saama palka.

10. Neile pensionäridele, kes oma kutsealal ei saa tööd jätkata, kuid üldisest töövõimest on kaotanud alla 50%, maksetakse ainult pool neile kuuluvast pensioni määrast.

11. Pensioni ei makseta lesknaistele, kes ise pensionioiguslikus teenistuses.

Neist muudatusist toob ministeeriumi arvates riigile kokkuvõtte, praeguse pensionäride arvu juures, kaheprotsendiline palgast mahaarvamine umbes 22—23% ja teised kitsendused 10—15%, kokku keskmiselt 35% väljamaksetavast summast. Palgast mahaarvamise saavutatud kokkuvõtte protsent väheneb aga edespidi, kuna pole loota riigiteenijate arvu suurenemist, pensionäride arv aga suureneb veel kindlasti kümme aastat. Ministeeriumi arvates sellepärast kõik kirjeldatud kitsendused võimaldavad riigile kokkuvõtte lähema kümne aasta jooksul vähemalt 20% — keskmiselt. Nii palju üldisest põhimõttest, mis seaduseelnõu koostamisel aluseks võetud. Püüame nüüd lühidalt tutvuda seaduseelnõu endaga.

Nagu juba üleval tähendatud, kuuluvad selle seaduse alla a) nii riigiteenijad kui ka b) kaitseväelased (ohvitserid ja kaitseväämetnikud). Edasi on pensionioiguslikud selle seaduse järgi: c) omavalitsuste, samuti ka nende liitude asutuste või ettevõtete teenijad kohtadel, millele tasu normeeritakse kuu viisi või pikema ajajärgu alusel, ükskõik kas nad sinna on valitud või nimetatud; d) kõigi koolide (ka erakoolide) õpetajad; e) oma põhikirja alusel erikapitalidega töötavate riiklike ettevõtete, Eesti maapanga, pikalaenupanga, tööstusliku töö seaduse põhjal asutatud haigekassade ja erakoolide teenijad; f) riigi asutustes ja ettevõtetes töötavad töölised ja g) kõigi eelpoolnimetatud isikute perekonnad. Seaduse alla ei kuulu aga isikud, kelle teenistus riigi- ja omavalitsusasutustes või ettevõtetes ainult kõrvaltöök, oma põhikirja alusel erikapitalidega töötavate-, põllu- ja metsamajanduse ettevõtete töölised. Nagu siit selgub, on seaduse ulatust laiendatud erakoolide õpetajate ja teenijate, omavalitsuste liitude ja haigekassade teenijate peale. Pensionioiguslikkude omavalitsuseteenijate suhtes on maksma pandud ühtlane kindel tunnus, nimelt palga normeerimine kuu viisi; seni see puudus ja nii ühed omavalitsused lugesid ühte ja sama teenistukohta pidava isiku pensionioiguslikuks, teised aga mitte.

Pensionii saamise õiguse omandamise normaalseks eeltingimuseks on 25-aastane teenistus ja 60-a. vanadus. Täispensionii õiguse annab aga 35-a. teenistus. Pensionii ja ühekordsed toetused maksetakse pensionikapitalist, kuhu lähevad ka pensionioiguslikkude isikute palgakadest maha arvatavad 2%. *Lahkub aga isik, kelle palgast tehtud mahaarvamisi pensionikapitali heaks, teenistusest, ilma et tal õigus oleks saada pensioni või ühekordset toetusraha, võib ta mahaarvatud summad saada tagasi.* Samuti võib mahaarvatud summad saada tagasi surnud isiku perekond, kui tal pole õigust saada pensioni või ühekordset toetust. Et kindlaks teha, kui palju kellelki pensionikapitali heaks maha arvatud, tehakse iga aasta jaanuaris teenistus- või töötamislehele märkus eelmisel aastal kinnipeetud summa suuruse kohta.

Kuupalgaliste palga all mõistetakse vastava ametkoha palgamäära rahas ja natuuras ühes alalise lisatasudega. Palgaks ei loeta summe, mis määratakse erakorraliste väljaminekute katteks või eritööde tasuks, samuti ka preemiaid, tasu puhaskasut, tasu üle normi antud tunnide ja ületunnitöö eest, perekonna abiraha, teenistusvanusetasu ja kohtunikkude lisapalka teenitud aastate eest.

Pensionii ülemmääraks on 200.— kr. kuus.

Kui pensioni arvutamisel võetakse arvesse ka veneaegne teenistus, siis ei või pension tõusta üle 55.— kr. kuus, kui isik on teeninud Eesti vabariigis 1. aasta. See ülemmäär tõuseb iga Eestis rohkem teenitud aastaga 5.— kr. võrra.

25-a. teenistuse eest määratakse pensioni 55% aastastest palgast. Iga järgneva teenistusaasta eest kuni 35 aastani, viimane ühes arvatud, suureneb pension 2% võrra aastastest palgast. Seega on täispension 75% aastastest palgast.

Isikutel kes alla 60 a. vanad, on õigus pensioni saada ainult siis, kui nad lahkuvad teenistusest haiguse tõttu või, kui nad teenisid kohtadel, mille kohta seadustes

või seadlustes ette nähtud vanaduse ülemmäär normid. Isikud, kes teenistusest lahkuvad nooremalt kui 60 aastastel, välja arvatud eelpooltähendatud erandid, erilise vanaduse ülemmäär normidega, omandavad õiguse pensioni saamiseks 60-st eluaastast peale või ka enne seda, kui nad vahepeal kas haiguse või vigastuse tõttu töövõime kaotanud; kui nad aga enne 60-a. saamist surevad, saavad pensioni nende perekonnaliikmed.

Haigused lühendavad pensioni väljateenimise aega. Haigus mis teenistuse jätkamise võimatuks teeb ja ühtlasi ka alalist kõrvalabi nõuab, annab pensioni saamise õiguse juba pärast viieaastast teenistust, millisel juhul pension määratakse 35% aastastest palgast. Iga järgneva teenistusaasta eest kuni 25 a. suureneb pension 1% võrra; pärast 25-a. teenistust kuni 35 a. aga 2% võrra iga rohkem teenitud aasta eest.

Ei nõua aga haigus alalist kõrvalabi, ehkki ta teenistuse jätkamist ei võimalda, siis annab 10-a. teenistus õiguse pensioni saamiseks 40% suuruses aastastest palgast; iga järgneva teenistusaasta eest kuni 25 a. suureneb pension 1% võrra, pärast seda kuni 35 teenistusaastani aga 2% võrra aastastest palgast. On aga haiguse tõttu pensionile minev isik oma üldisest töövõimust kaotanud vähem kui 50%, on tal õigus saada pensioni ainult pool määral.

Teenistuskohuste täitmisest või selle tagajärjel saadud haavade, vigastuste või haiguse puhul pensionide saamisest jäävad maksma senini kord ja normid eelpooltähendatud ülemmääradega, selle vahega, et osalise tööjõu kaotuse puhul tähendatud isikul õigus on edasi teenida, kui nad seda suudavad, ning ühes palgaga ka pensioni saada, kui edasiteenimisel saadav palk on väiksem endisest. Välja arvatud eelmine erand, ei ole kellelgi õigust ühel ja samal ajal pensioni saada ja palka nendes asutustes või ettevõtetes, milles teenimine annab pensioni õiguse; ka niisugustel kohtadel mitte, kus teenistus ise pole pensionioiguslik. Valitsusele on siiski jäetud õigus teha erandeid eriteadlaste suhtes.

Veneaegse teenistuse arvestamisel on tehtud mitmed muudatused senise korraga võrreldes. Nii on ette nähtud määrus, et veneaegne teenistus tuleb arvata päev päeva ette ka niisugustel juhtudel, kui vene seaduse järgi üks päev arvati mitme päeva ette. Seni näit. kaitseväelaste kohta maksis mitmekordne arvestamine. Edasi ei võeta arvesse veneaegset (samuti kui eestiaegsetki) sõduri sundteenistust, mis ministeeriumi arvates pole teenistus tavaises mõttes, vaid kohustus, nagu teetegemine, küüdi vedamine jne., pealegi ei võeta seda teenistust seni arvesse riigi- ja omavalitsuseteenijate pensioni seaduse järgi. Küll aga võetakse arvesse teenistus sõdurina sõja ajal ning kaitseliitlasena sõjategevusest osavõtmisel eesliinil. Edasi võetakse arvesse pensionioiguslikuna veneaegne, kui ka eestiaegne enne riigistamist, teenistus Seevaldi haigemajas ja erarautteedel; niisama võetakse arvesse veneaegne teenistus kooliõpetajana kõigis koolides vaatamata sellele, kas see teenistus oli praegusel eesti territooriumil või mitte. Kõigi pensionioiguslikkude isikute liikide peale on laiendatud praegu ainult kaitseväelaste pensioniseaduse alla kuuluvate isikute kohta maksev määrus, et vabadussõja-aegne teenistus eesliinil loetakse üks

päev kolmeks päevaks, väerinna seljapäevaga aga üks päev kaheks päevaks.

Neile aga, kes pärast vähemalt kaheaastast teenistust lahkuvad haiguse tõttu, mis teenistuse jätkamise võimatuks teeb, antakse ühekordset toetust poole aastapalga suuruse, kui neil ei ole pensioni õigust.

Määrused perekonnaliikmete pensionide ja ühekordsete toetuste kohta on üldjoontes jäänud endisteks. Nagu alul juba tähendatud, ei makseta pensioni abielunaisele, kui ta vähem kui 2 a. abielus olnud ja lapsi ei oma. Süninib tal aga 9 kuu jooksul, mehe surmast arvates

laps, siis hakkab ta pensioni saama lapse sündimisest alates. Samuti maksetakse lasteta lesele (kui tal pensioni õigus, s. o. üle 2 a. abielus olnud) üks kolmandik osa mehe pensionist senise mehe poole pensioni asemel.

Need on tähtsamad määrused uue pensioniseaduse eelnõust. Muus osas ta kas sisaldab enam-vähem seniseid või jälle tehnilist laadi määrusi, mille üksikasjalik vaatlemine käesoleva ülevaate piires võimalik pole. Nagu neist lühidaist märkusist näha, on seaduse eelnõus nii mõnedki parandused senise korraga võrreldes, aga ka kitsendusedki. On ar-

vesse võetud mõnedki riigiteenijate soovid, kuid palju ka arvesse võtmata jätetud (näit. pole ikkagi pensionioiguslikuks arvatud erametsateenistust, vaatamata korduvatele lubadustele selles võimalikult vastu tulla). Riigiteenijail arvata- vasti tuleb selle eelnõu arutamisel palju vaeva ja energiat raisata, sest sõidida tuleb kindlasti kahel frondil: üheltpoolt püüda saavutada tarvilikke täiendusi ja parandusi, teiselt poolt aga kaitsta eelnõus ettenähtud õigusi kärpimiste eest, sest kindlasti ei jää sellekohased püüded tulemata. Tahaksime loota, et see võitlus meile siiski edukaks osutub.

Eeloleva raudteelaste VIII kongressi puhul.

Raudteelaste üleriiklik VIII kongress tuleb kokku erakorraliselt raskel ajajärgul. Meie valitsevate kihtide omakasu- püüdliku poliitika tagajärjel on riik sat- nult majanduslikult äärmiselt raskesse seisukorda. Pangad varisevad kokku, ärid ja ettevõtted lõpetavad tegevuse, töö- puudus kasvab. Igalpool räägitakse ainult koondamistest, kokkutõmbamistest. Ülemaailmne majanduslik kriis oma- poolt veel süvendab seda seisukorda. Aru- saadav, et kõik see ei võinud jätta avalda- mata oma mõju ka raudtee tegevusele. Pealegi on autode ja omnibusside liikum- mine kujunemas hädahohtlikuks võist- laks raudteele. Loomulikult peavad raud- tee sissetulekud vähenema. Raudteevalit- sus otsides väljapääsu tekkinud olukorrast püüab veeretada kõik raskused teenijate ja tööliste õlgadele. Kurikuulus kom- mertsialiseerimise kava räägib sellest sel- get keelt. Kõik on rajatud teenijate olu- korra halvendamisele. Et seda teostada selleks tahetakse saada täiesti vabad käed teenijate ja tööliste suhtes. Ei mingi- sugust kaasaraäkimise õigust organisat- sioonidele teenijate ja tööliste saatuse otsustamisel, kõik sündigu ainuvalitsus- likult. Kes on jälginud Keskühingu poolt raudteevalitsusega peetud kirj vahetust, sel on selge, et juba kauemat aega tagasi raudteevalitsus on tegelikult loobunud koostöötamisest Keskühinguga. Raudtee- valitsuse paarirealisi harilikult eitavaid vastuseid Keskühingu kirjadele ei saa ju pidada mingisuguseks koostöötamiseks. Kõikide teenijatele ja tööliste luusse ja lihase löikavate küsimuste otsustamist raudteevalitsus püüab täide viia suure saladuse katte all. Nii oli möödunud aastal koosseisudega, nii kommertsialiseeri- mise kava väljatöötamisega, rääkimata muudugi 10. tunnilise tööpäeva kava väl- jatöötamisest ja elluviimisest. Seda asja- olu arvesse võttes on ka eeloleva kong- ressi päevakorda võetud teenijate esituse kaasaraäkimise õiguse küsimus. Kõigis kultuurriikides on see õigus tunnusta- mist leidnud ja peab ka meil leidma. Siin tuleb kongressil ütelda peremehelik sõna. Ta peab mõjuvat tõuet andma selleks, et tulevane Keskühingu juhatus suudaks kaasaraäkimise õiguse tegelikku tunnustamist läbi suruda. Ei õnnestu see, siis jääb kõik Keskühingu töö ainult paberile ja ei anna mingisuguseid nimetamisvää- rseid tulemusi. Sellepärast on sellel päe- vakorra punktil suurem tähtsus kui ühelgi teisel. Selles olgu kõik kongressi saadikud teadlikud.

Teine tähtis küsimus on organisee- rime küsimus. Tegelikult elu õppetunde peale vaatamata, ei ole kuigi palju edasi nihkunud üksikute väikeste organisat- sioonide koondumine suurteks tegu võimsa- teks organisatsioonideks. Organisat- sioo-

nide rohkus ja sellega piiratud aktiivse tegevuse võimalused ongi meie nõrkuse peapõhjus. Meie peame sellest pahest lahti saama — seda nõuab tungivalt olu- kord. Peale eelpooltähendatud pahe — aktiivse tegevuse võimaluste piiramine — annab organisatsioonide rohkus raudtee- valitsusele võimaluse lahutada ja valit- seda. Kes organisatsioonide tegevusele lähemale seisavad, need teavad, et ka praeguses raudteevalitsuses on märgata selle tendentsi kasvamist. See tuli ilmsiks 10. tunnilise tööpäeva maksmapaneku puhul, kus ühelt organisatsioonilt selle määruse edukaks läbiviimiseks silmnähta- valt toetust otsiti. Kord ähvardas direk- tor üldse katkestada läbikäämiste Kes- kühinguga ja lubas hakata läbi käima ainult temale meelepäraste organisat- sioonidega. Tegelikult tähendab see mitte ühegi organisatsiooni tunnustamist, ehk

kõige paremal juhusel mõne üksiku orga- nisatsiooni muutmist omale sõnakuuleli- kuks käsikuks. Vastutasuks selle eest võiksid sarnase organisatsiooni juhtidele — ainult juhtidele — mõned raasukesed direktori laualt langeda, kuna aga haril- likud liikmed üldise saatusega peaksid leppima. Ka siin peab kongress tõuet andma seisukorra parandamiseks. Kong- ressi saadikud ei peaks tohtima võtta seda küsimust kitsarinnaliselt, välja minnes ainult kihi huvidest, vaid peaksid küsi- muse otsustamisel raudteelaste üldpere huviseid silmas pidama. Kihihuvide taga- ajamine on meie riigi ummikuisse viinud. Seda aga ei peaks tohtima sündida raud- teelaste organisatsioonidega. Ainuke õige deva on — üks kõikide eest, kõik ühe eest. Kui see vaim valitseb kongressil, siis ei ole ta töö asjata. Vastasel korral jääb kõik vaid paberile.

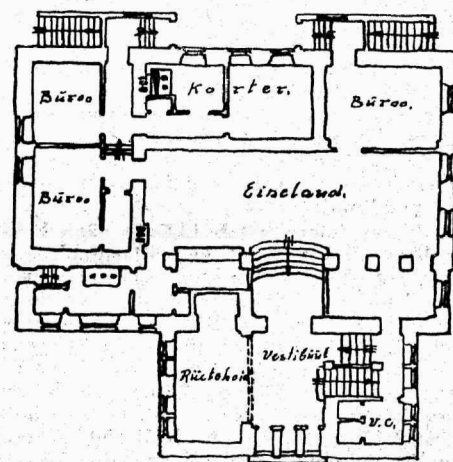
Raudteelaste Kodu Tallinnas.

1921—1924. a. töötasid raudtee pea- tehased Tallinnas ajutise põhikirja alusel iseseisvalt. Nende aastate jooksul arvati tehaste tegevusega saavutatud puhtast kas- sust 25% tööliste olukorra parandamise fondi. Niiviisi kogus umbes 4 miljonit senti. Tekkisid mitmesugused kavatsused selle summa kasutamise kohta. Tehaste töölised J. Normann ja E. Pärdi hakkasid õhutama raudteelaste kodu ehitamise mõtet. See algatus leidis esialul vähe poolehoidu, seda enam, et raudteevalit- sus mitmesuguste kombinatsioonide abil püü- dis kindlustada enesele tulevases majas organisatsioonide tegevust mõjutamise võimalused. Töölised ei lasknud ennast eksitada neist kombinatsioonest, asudes kindlasti seisukohale, et peab ehitama kodu, kus oleks võimalik raudteeteeni- jate ja tööliste organisatsioonide tege- vuse vaba arenemine. Nii ei saanudki asja kodu ehitamisest mitme aasta jook- sul, kuna aga vahepeal umbes 400.000 senti ära kulutati hoolekande teostamise otstarbeks. Et aga vajadus kodu järele iga aastaga ikka tungivamaks sai, siis jõuti viimaks ometigi nii kaugele, et ehi- tustöödega algust tehti 1929. a. juuni- kuu esimestel päevadel.

Ehituse kohaks valiti plats Telliskivi ja Kopli tänava nurgal. Hoone ehitus edenes jõudsasti, kuni alumine kord val- mis sai. Siis tuli ligi kahenädalane seis- sak riigikontrolli eriarvamise tõttu tööde väljaandmise korra kohta. Kesksuve kõige paremal ehitusajal pidi töö kaks nädalat seisma, kuni peale uusi vähempakkumisi töid alustanud ettevõtja, ins. P. Tanska, tööd endistelt tingimustel jätkata võis. Sügiseks jõuti kõigi müüridega lõpule. Katuse alla viimist jätkati majanduslikul teel, millega hädavaevalt enne külmi ja

lumetulekut jagu saadi. Siis jäi ehitus rahapuudusel seisma. Alles järgmise aasta sügisel asuti uuesti tööle ja seekord juba palavikulise kiirusega, et jõuloks maja valmis saada. See aga ei läinud korda ja hoone valmis lõpuliikult alles käesoleva aasta jaanuari lõpuks.

Esimese korra plaan.

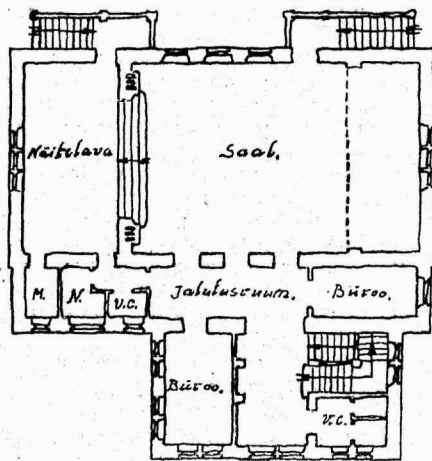
Raudteelaste Kodu hoone püstitati Raudteevalitsuse Ehitusameti poolt val- mistatud plaani järele ning ehitust juh- tis ja järelevalvet teostas Ehitusameti I liini jaoskond.

Hoone alumine kord on ehitatud pae- kivist, sisemise telliskivi voodriga. Peal- mine kord on betoonkivist ja seinte täiteks kivisööslak ja põlevkivituhk. Be- toonseinte nurgad ja kandvad osad on telliskividest. Kõik laed on raudbetoo-

nist, peale saali ja näitelava lae, mis on puust.

Hoone peasissekäiku moodustavad kolm kõrvuti ühepoolega ust. Peasissekäigust pääseb väikesesse vestibüüli, mille põrandapind, niisama ka vestibüüli kõrval asuva riiehoiuruumi põrandapind on välise maapinnaga ühekõrgusel, kuna ülejäänud ruumid tervel alumisel korral asuvad 0.90 mtr. allpool maapinda, sellega moodustades õieti poolkeldrikorra. Vestibüülist viib nelja meetri laiune kuue astmega poolkaares trepp alla einelauda ja teine trepp viib üles teisele korrale. Alumisel korral asub veel kojamehe ühe-toaline korter, köögi ja eestoaga, einelaua juurde kuuluv köök ja sinna vajalised kõrvalruumid, meestetuba ja kolm bürooruumi organisatsioonidele. Hoovi poolt küljest on majal veel kolm kõrvalissekäiku: üks einelaua kööki, üks kojamehe korterisse ja üks ühte bürooruumi.

Teise korrja plaan.

Hoone teisel korral asub ruumikas saal kahe rõduga ja avara poodiumiga. Poodiumi kõrval on kaks näitlejate garderoobi-tuba — meestele ja naistele. Saali ees on jalutusruum, kaks bürooruumi ja naistetuba. Jalutusruumist viib trepp üllesse rõdule.

Saal on 14.30 m. pikk ja 9.20 m. lai. Saal mahutab enesesse, s. o. põrandale ja tagumisele rõdule 250 istekohta, peale selle veel paarkümmend seisukohta küljerõdul. Poodium on 9.20 m. lai ja 5.00 m. sügav. Poodiumile viivad saalist kuus 5.50 m. laiust trepiastet, nii et pidude ja koosviibimiste puhul peale lavaetkannete võib publikum kasutada ka poodiumi.

Terve hoone jätab üldiselt väga kokkulütsitud mulje. Juba väljastpoolt sellega, et alumine kord on osalt maa sees ja kivikatus on liig suur ja muljelt raske sellele hoonele. Vestibüül ja riiehooid on nii madalad, et igati vabalt käega ulatab lage katuseda. Nende ruumide kõrgus on kõigest 2.30 m. Niisama madal on osa jalutusruumist otse saali ees — kõigest 2.45 m. kõrge. Ka küljerõdu ja osa saalist tagumise rõdu all on sama madalad, sellevastu aga saal ise on 5.60 m. kõrge. Osa ruume on niivõrt pimedad, et päevaajal ilma elektrivalgustusest läbi ei saa, nagu vestibüülis ja einelauas. Hoone ainus trepp alumiselt korralt ülemisele korrale ja kolmandal korral asuvatele rõdule on liiga kitsas, mitte sarnanev ühe avaliku asutuse trepile.

Kuna hoone projekteerijad paljude ruumide mõõtude juures on halastamata kärpimistööd teinud hoone mahu vähen-

damiseks ehituskulude kokkuhoidmise eesmärgiks, on sisemise väljehituse juures otse pillavalt talitatud. Uksed, peale mõningate kõrvalruumidesse viivate, on kõik saarepuust. Seinad suuremal osal ruumidest on värvitud õlivärviga. Saali, jalutusruumi ja einelaua põrandad on tammepuu parketist. Einelaua seinu palistab inimesekõrgune saarepuu paneel. Trepp saalist näitelavale on paksum tammepuust. Kõikides tualettruumides on põrandad ja seinad kaetud kiviparketiga. Elektri sissead on eeskujulik. Valgustus on kõikides ruumides otstarbekohane, isegi igas sahvris ja koridorikeses on elektrilamp. Ka pööningul ei puudu elektrivalgustus. Saalis on katsutud anda valgustusele peidetud valgusallika iseloom, mille tõttu ruum on ühtlaselt valgustatud ja tagasihoidlikud omapärased mattklaasist armatuurid ei kõida üleaurust tähelepanu. Saalivalgustuse käsitamine on koondatud kõik ühte seinakappi poodiumil varjatud nurka.

Hoone on varustatud aurukskküttega ja ühendatud kõrvalasuva depoo aurukskküttega katlamajaga. Esialul oli kavatsus hoonele eraldi oma soojavee keskkütte sisseade. Saades soojusenergiat raudtee uuest depoost, jäid vabaks kaks suurt ruumi, mis olid määratud keskkütte katla- ja kütteinete ruumideks. Väikese ümberehituse teel sai nendest kaks avarat bürooruumi lisaks esialul projekteeritud kolmele bürooruumile.

Uudisena on hoone varustatud soojaõhu ventilatsiooni sisseadega. Ruumide tuulutamiseks ei ole sugugi tarvis aknaid avada. Elektrimootor surub värsket ja soojendatud õhu igale poole ruumidesse laiali nägematu torustiku kaudu. Rikutud õhu kisub välja teine omaette torustik, mis igalt poolt ruumidest kokku tuleb pööningule ja sealt väljub katusel olevasse ventilatsiooni torni.

Tulehädahoju korra on saalis ja näitelaval üllesseatud tuletõrjekapid voolikute ja juhenditega. Saalil on kaks tagavaraust tulekahju korra, kust otsekohe lahtiseid betoontreppede mööda pääseb õue.

Kuna hoone ise seest on täiesti lõpuliikult valmis, on tema ümbrus veel korral-

damata. Kevade tulekul kistakse hoonet varjav 3 meetri kõrgune näotu plankaed maha ja ehitatakse asemele madalam nägus kiviaed. Uus kiviaed tõmmatakse praeguselt tänavajoonelt tagasi Raudteelaste Kodu peasissekäigu juonele, jättes hoone ette avara platsi, mille võrra tulevikus on ettenähtud tänavat laiendada. Tagaküljest eraldatakse hoone raudtee uue depoo õuest ja hoone vasakule poole jääb õue, paremale poole aga iluaed.

Ehituse ja ümbruskonna korraldamise kulud on 6½ miljonit senti.

Kodu ruumid on Tallinna Raudteelaste Kodu organisatsioonile üle antud ja leiavad intensiivset kasutamist. Kodu organisatsiooni liikmeiks on E. Raudteelaste Keskühing ühes temasse liitunud kutseühingutega, E. Raudtee Töölise Ühing, Raudteelaste Hoolekande Ühing, Raudteelaste Kultuur-haridusühing „Rauddam“, Raudteelaste kultuur-haridust edendav selts „Kalju“, E. Raudteelaste Tarvitajate ühing, II. Tallinna ühispank.

Kõigi nende organisatsioonide liikmeil on õigus Kodus selleks määratud ruume igapäev kella 9.00—24.00 kasutada, näidates sissimineku ette oma organisatsiooni liikmekaardi või raamatu. Sissepääs on piiratud juhtumil kui kodu ruumes pidu korraldatakse kella 18.00 büroodes ja 20.00 einelauas.

Kodus on kasutada ajaviitemängud: korona, male, kabe jne., värsked ajalehed ja ajakirjad; lähemal päevil seatakse üles raadio.

Ei puudu võimalus ka hästi ja odavalt einetada.

Suurema tegurina peab Kodu juures arvestama võimalust organisatsioonidel otstarbekohasemalt oma tegevust arendada. Eriti on seni ruumide puudumise raskusi tunnud kutseühingud. Oli suuresti raskendatud kutseühingute tegelaste omavaheline tihedam läbikäimine jooks-vate päevakäsimuste arutlemiseks, milleks aga nüüd on võimalused soodsamad.

Kodu ruumide kasutamise korra kohta on maksuma pandud kodukord, mille täitmise järelevalveks igalt organisatsioonilt on määratud korrapidajad.

Kodu juhatuse korralised istungid on esmaspäeviti kella 17.30—20.30.

Koondamise klaperjaht.

Pildikesi Põllutööministeeriumi ametnikkude jüripäevast

Asjalikud jutud on alati armsad kuulda, nii ka põllutööministri abi hr. Taltsi seletus, et kohale jäävad esikätt need ametnikud, kes tööd tunnevad ja seda ka oskavad teha ning vallandatakse need, kellel ei ole ülalpidada suurt perekonda, naisi, lapsi ja vanemaid, kuna muulastest olla teenistuses üks ja seegi „eriti hinnatav“. Kas igal vallandatul on ülalpidada ainult üks naine ja allesjääjatel igaltühel kaks, kolm ehk mitu naist — selle kohta puuduvad meil andmed. Muid vallandamise ja allesjätmise põhjuseid aga selgitagu mõned näited, mis küll kahjuks hr. Taltsi väidetega ei klapi. „Eriti hinnatavaid“ muulasi ei ole ametis mitte üks, vaid kaks ehk koguni kolm — neist kaks sakslast hindamise alal ja üks peaaegu umbkeelne venelane vanem maamõõtja, — vähemast vendist meie ei räägi. Keda neist kolmest suurusest mõtleb hr. Talts — meie ei tea. Samuti ei tea kaasteenijad midagi kummagi sakslase erilistest teenetest. Mis aga puutub vanemasse maamõõtjasse venelasesse M., kes pandud ühe joonistuskoja tegelikuks juhatajaks, siis on see tõesti eriline suu-

rus, kelle sarnast teist ülemusel raske leida. See on pagulane kellel ei ole niigipalju lugupidamist vabariigi vastu, et ta, elades terve vabariigi kestvuse aja Eestis, oleks seni võtnud vaevaks riigikeelt niipalju ära õppida, et võiks selles keeles ajada asju omale alluvate ametnikkudega, vaid kõik sünnib venekeeles, nagu öndsäl tsaariajalgi. Eriti hädas on nooremad ametnikud, kes venekeelt ei valda ja peavad rääkima ülemusega tõlgi läbi ning seda vabariigi 13-mal aastal... Ometi on eestlaste hulgas küllalt mehi, kes julgesti tema asemel võiksid olla. Korduvalt on sellele juhitud mitmesuguste ülemuste tähelepanu, kuid asjata. Selle härra erilisest tööoskusest teavad kaasteenijad niipalju, et ta oskab meisterlikult mõnele ülemusele meeldida ja et kaasametnikud, kes kuidagi umbkeelsele ei meeldi, saavad kas vallandatud ehk ametis alandatud. Nii sattus hiljuti vanem maamõõtja T., kes kõigiti korralik, töökas ja täiesti asjatundja omal alal ning omandanud maamõõtja kutse Tallinna Tehnikumis, selle suurusega vastollu. Nüüd paigutati T. ümber ainult

maamõõtja ajutiseks kohustetäitjaks, kust teda võidakse lennutada iga silmapilki, kui aga „eriti hinnatav“ soovib. Umbkeelse „eriti hinnatava“ härra enese töövõimetest aga teavad kaasteenijad ainult niipalju, et ta mõnele ülemusele poolmuidu eratõid teeb. Selle kõigi eest võib see härra muidugi olla ülemusele „eriti hinnatav“ ja eestlaste hulgas ei ole tõesti mehi, kes teda selles asendaksid. Kuid mis kasu saab sellest riik, teenijad seda ei taipa. Mis puutub ametnikkude varanduslike seisukorraga arvestamisse vallandamisel, siis on ka see loetud üllatav. Nii jäi hindamise kontrollööridest ametisse just „tubaka raha“ teenija A., kellel pole vastavat haridustki, kuid kelle naisel on küll paar maja ja temal enesel ka talu, kuna vallandati neid, kellele peale palga pole muud ülalpidamise allikat, näit. vilunud hindamise kontrollöör L., kes oli kord koguni maamõõdu inspektoriks, kuid õnnetuseks sattus tule ette härra direktori kogemusteta tädi-pojale, keda nüüd määrati maamõõdu inspektoriks. Ja endine inspektor on lin-nuprii, vaatamata oma kauaaegsetele kogemustele ja isegi magistri kraadile... Eesti Maamõõtjate Seltsi sekretär, maamõõtja R., paigutati ümber ülemääraliseks maamõõtjaks, kust on võimalik teda vallandada igal ajal soovi järele. Kaasteenijad ei tea temal olevat muud süüdi kui, et mees käis seltsi esindajana hr. põllutöeministri juures, kus juhiti tähelepanu mõnesugustele väärnähtustele katastri ja maakorralduse osakonnas. Nagu 1000 ja 1 öö muinasjuttu räägitakse lugu, et üks joonistaja preili vallandati ainult sellepärast, et tema perekonnanimi on Tiitso, milline härra direktorile millegi pärast ei meeldivat. — Väga imeliku võttega tuldi toime kohapealsete maakorralduse asutuste ümberkorraldamisel. Virumaal on kaks maakorralduse komisjoni — üks Rakveres, teine Narvas. Narva ringkonna maakorralduse tööd on jõudmas lõpule, mille tõttu ka sealne komisjon ligemal ajal peab tulema likvideerimisele. Rakvere ringkonna tööd veel niipea ei lõpe, mispärast ka komisjon jääb tegutsema pikemaks ajaks, pealegi asub see Virumaa keskkohas. Sellest hoolimata jäeti Narva komisjoni alaline liige uutes koosseisudes oma senisele astmele 200 kr. kuupalgaga, kuna Rakvere komisjoni alaline liige alandati vanemaks maakorraldajaks palgaga 170 kr. kuus endise 200 kr. asemel. Miks? Kas Rakveres on tööd vähem, või alaline liige ise halvem maakorraldaja, kui Narvas? Just ümberpöördukt. Rakveres on tööd rohkem ja alaline liige on vana vilunud maakorraldaja ning saadeti just selleks Rakveresse, et ta korda seaks töö, mida tema eelkäija oli lohakile jätnud. Ja nüüd, kui Rakveres 1½ a. jooksul kõik on korda seatud, alandatakse see kordaseadja tänutäheks 170 krooni peale, kuna mees, kelle teenetest keegi midagi ei tea, jääb 200 krooni peale, loomulik oleks aga just ümberpöördukt. Ei ole miskisuguseid riiklikke huve, mis sarnast ümberkorraldamist õigustavad. Teatakse rääkida vaid ainult ühest asjast, milleks see hea võib olla, nimelt: kui tuleb ligemal ajal Narva maakorralduse komisjoni likvideerimine, siis liidetakse ta loomulikult Rakvere kui maakonna linna komisjoniga ja tema alaline liige L., kui ametastmelt vanem, kuigi kvaliteedilt nõrgem, võib tulla juhatajaks Rakveresse, kuna praegune Rakvere komisjoni alaline liige P., kui siis juba teenistusastmelt noorem, peab taganema.

Nii korraldati katastri ja maakorralduse osakonnas praegu ametasutusi ümber mitte riiklistes ega töö huvides, vaid personaalselt „onupegade“ huvides ja teenistusest vallandamisel ei peetud silmas ei inimeste perekondi, varanduslist seisukorda, haridust ega töövõimet. Härra Taltse meelest võib see olla vägagi humaanne kui üks ei tea kuhu raha panna ja teine — kust leiba võtta, kooskõlas

valitsuse määrustega jne., kuid Põmini teenijad küll ei saa jagada sarnast optimismi. Teenijate arvamine on, et mitte iga ülemus ei ole veel kõlbulik administratoor ja et meie riikliku aparadi ümberkorraldamised ei anna positiivseid tulemusi enne, kui on välja roogitud just kõlbmata ülemused, kellel riigihuid taga-plaanil, esiplaanil aga mitmesugused kombinatsioonid. —o.

Ülevaade raudteelaste Keskühingu tegevusest.

1. Teatavasti astus Keskühing mitmel puhul vastavaid samme kutseühingute tegelastele vaba aja võimaldamiseks kutseühingu asjaajamise otstarbel. Tagasi tulles selles küsimuses teedeministrile varemalt saadetud kirjale, saatis Keskühing 25. märtsil s. a. uue kirja:

„Härra Teedeministrile.

Tagasi tulles meie esitisele 14. märtsist s. a. nr. 49, palume võimaldada kutseühingute tegelastele nende tööks organisatsioonides esialul järgmist soodustust:

E. raudteelaste Keskühingu esimehele ja sekretärile kummalegi 30 päeva aastas ja kutseühingute esimeestele iga-ühel 1 päev kuu kohta teenistusest vabastamist, kokku leppides äraoleku aja kohta oma otsese juhatajaga.“

2. 9. aprillil s. a. saabus Keskühingusse tehniliste tööde juhatajate kutseühingult alljärgnev kiri:

„Raudkesk.

Alamal mahutatud meie k/ühingu 19. III. 31. peakoosoleku päevakorra punkt 3. — „K/ühingu likvideerimise kü-

simus“ — kohta vastu võetud otsuse saadan Teile teadmiseks:

„Teatavaks võtta, et 11 liiget on lahkunud keskühingu nõude kohaselt ja sellega liikmete arv alla 30-t. Peakosolek otsustas esialgselt edasi tegutseda senise nime all ja olemasoleva põhikirja alusel, sellest Raudkesk teatada“. Edaspidiseks on teoksil uue kutseühingu loomine ühes praeguse teemeistrite kutseühinguga. Kuna k/ü liikmete arv on praegu 21, palun teatada kas on võimalik kongressist osa võtta.“

Seepeale vastas Keskühing kirjaga 11. aprillist s. a.

„Tehniliste tööde juhatajate kutseühingu Juhatusel.

Teie kirja puhul 9. aprillist s. a. nr. 12 teatame, et Keskühingu põhikiri ei tee takistusi Teie ühingule kongressist oma esindaja kaudu osavõtmiseks vastavalt põhikirja § 15. normidele.

Keskühingu põhikirja § 6 märke piirab vaid uute liikmete vastuvõtmist nende organisatsioonidega, kel vähem kui 30 liiget.“

Mõnda pensionidest ja pensionäridest.

Praegu on päevakorral pensionide küsimuse ümberkorraldamine, sellepärast pole huvituseta tutvuda senise korraldusega. „Eesti Statistika“ märtsikuu numbris leidub mõndagi huvitavat sellel alal. Kõigepealt näeme sealt, et pensionärideks pole kaugeltki üks riigiteenijad ja ei lähe kõik pensionideks maksetavad summad neile, nagu seda nii riigikogus kui ajakirjanduses esitatavate mõtteavalduste põhjal võiks järeldada harilik kodanik, kes asjaga lähemalt tuttav pole.

Nii oli riigi pensionär-perekondi (surnud isiku perekond on arvatud üheks üksuseks) 1. jaanuaril 1931. a.:

Riigi ja omavalits. teenijaid	2926
ja õpetajaid	2926
Kaitsevaelasi	195
Rahvavaelasi (vabaduse-sõja)	1848
Vanu õpetajaid (veneaegsed õpetajad)	130
Veneagepsid pensionäre	4335
Riigi töölisi	525
Õnnetuse läbi kannatanuid	71

Kokku 10.030

Pensionideks on makstud 1929/30. a. tuhandeis kroonides % %

Riigi- ja omavalitsuse-teenijaile ja õpetaj.	1.360,0	ehk	43,4
Kaitsevaelasile	255,0	„	8,1
Rahvavaelasile	720,0	„	23,0
Vanule õpetajaile	56,5	„	1,8
Veneagepsile pensionäre	600,9	„	19,2
Riigi töölisele ja õnnetuse läbi kannatanuile	137,4	„	4,4
Muile	2,4	„	0,1

Kokku 3.132,2 ehk 100,0

Nagu sellest selgub, on riigiteenijatele ja töölisele ning kaitsevaelastele kulu-nud pensionidest ainult 55,9%, ülejäänud osa aga vabadussõjalaste ning veneagepsetele pensionäridele (ühes vanade õpetajatega).

Lähema vaatluse alla on võetud ainult riigi- ja omavalitsuseteenijad, õpetajad ja kaitsevaelased. Neid pensionisaajate liike oli 1. jaan. 1931. a.

	Pensio-näre	Pensionär-perekondi	Kokku
Riigiteenijad	959	949	1908
Omavalitsuseteeni-jaid	226	166	392
Õpetajaid	488	138	626
Kaitsevaelasi	126	69	195

Üldse 1799 1322 3121

Väga huvitav on vaadelda pensionäride pensionile arvamise põhjuseid ühenduses vanusega pensionile minnes. Kahjuks ei ole meil tehnilistel põhjustel võimalik tervikuna tuua vastavat tabelit, sellepärast peame leppima ainult lühikeste väljavõtetega sellest.

Pensionile on seni läinud riigiteenijaist 20—59 a. 30,7%, 60 a. ja vanemalt 69,3%, kusjuures 70 a. ja vanemalt on pensionile läinud veel 16,3%.

Omavalitsuseteenijaist on pensionile läinud 20—59 a. 25,0%, 60 a. ja vanemalt 75,0%; 70 a. ja vanemalt 22,7%.

Õpetajaist on 20—59 a. pensionile läinud 41,1%, 60 a. ja vanemalt 58,9%; 70 a. ja vanemalt ainult 8,9%.

Kaitsevaelasist on 20—59 a. pensionile läinud tervelt 93,6%, 60 a. ja vanemalt aga ainult 6,4%. Seega on pensionile läinud kaugel kõige nooremalt kaitsevaelased, neile järgnevad õpetajad,

kuna riigi- ja omavalitsusteenijaist märksa vähem kui 1/3 enne normaalaega pensionile on läinud.

Pensionile arvamise põhjuseks oli: riigiteenijail teenitud aeg 23,6%, haigused ja vigastused 76,4%; teenistusekohuste täitmisel saadud haigused ja vigastused 7,8%.

Omavalitsusteenijaist arvati pensionile teenitud aja tõttu 29,6%, haiguste ja vigastuste tõttu aga 70,4%; teenistusekohuste täitmisest tingitud vigastuste ja haiguste tõttu 5,4%.

Õpetajaist läks pensionile teenitud aja tõttu 40,2%, haiguste ja vigastuste tõttu 59,8%; teenistuskohuste täitmisest tingitud haiguste ja vigastuste tõttu 1,4%.

Kaitseväelaste pensionile arvamise põhjuseks oli teenitud aeg 43,6%, haigused ja vigastused aga 56,4%; teenistuskohuste täitmisest tingitud haigused ja vigastused 36,6%. Seega, vaatamata sellele, et kaitseväelastest üle 93% pensionile on läinud alla 60 a. vanuselt, on neist siiski kõige suurem protsent pensionile arvatud teenitud aja tõttu. Sellise nähte põhjuseks on esiteks see, et praeguses kaitseväelaste pensioniseaduses puudub pensioniõiguse omandamiseks vajaliku vanuse alammäär, teiseks aga see, et kaitseväelastele arvatakse maailmasõja-

aegne teenistus eeslinil kahekordselt, vabadussõjaaegne teenistus aga eeslinil kolme- ja seljataga kahekordselt. Niisama lühendab ka rahu-aegne teenistus teatud kohtadel (rivis, lennuväes jne.) pensioni väljateenimise aega.

Pensionide suuruse kohta on toodud andmed suurusrühmade järgi iga pensionäride liigi kohta eraldi. Kahjuks on andmed nii koostatud, et nende põhjal võimata on kindlaks teha keskmist pensioni suurust pensionäride liikide järgi iga pensionäri kohta. Siiski pakuvad toodudki andmed väga huvitavat pilti. Nii selgub neist, et kuni 35.—kr. kuus pensioni saavaid pensionäre on riigiteenijate hulgas 11,6%, omavalitsusteenijate hulgas 14,2%, õpetajate ja kaitseväelaste hulgas aga kummaski 0,3%.

Kuni 80.—kr. kuus saavd pensioni riigiteenijaist 73,3% ehk peaaegu kolmveerand, omavalitsusteenijaist 57,7%, õpetajaist 23,7% ja kaitseväelastest ainult 7,6%; viimastest saavad üle 140.—kr. kuus pensioni veel 56,8% ja üle 200.—kr. kuus 26,5%.

Kõrgeim pension riigiteenijail ja õpetajail kuulub suurusrühma 180.—190.—kr. kuus, omavalitsusteenijail suurusrühma 170.—180.—kr. kuus, kaitseväelastel aga kuulub kõrgeim pension suurusrühma 450.—500.—kr. kuus.

anda perioodilist bülletääni. Alles pärast 1929. a. kongressi õnnestus hakata välja andma bülletääni liigetele ja presile. Juhatus asukohaks on praegu Berliin. 1929. a. kongress määras uuesti kindlaks ka pühikirja ja programmi. Nende järgi tunnustab föderatsioon Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu programmi, metoode ja eesmärgi, demokraatiat, sotsialismi, piiramatu koalitsiooni- ja streigiõigust nii töölistele, teenijatele kui ametnikele, kollektiivset tööõigust jne.

Föderatsioon kohustub edasi, toetada kõiki püüdeid luua vabaametühingulisi riigiametnikkude ja teenijate organisatsioonide loomist kongresside, konverentside, väljaannete, omaenese kui ka teiste materjalide ajakirjanduses avaldamise kaudu, niisama ka pidada ühendust Rahvusvahelise Ametiühingute Liiduga ja selle kutsesekretariaatidega. Föderatsiooni organisatsioon on kongress, eestseisus, asjaajaja-juhatus ja asjaajaja-sekretär.

Föderatsiooniga on ühinenud 14 riiki samapaljude organisatsioonidega, kuna pühikirja järgi iga riik ainult ühe liidu kaudu föderatsioonis võib esitatud olla. 1929. a. lõpul oli föderatsioonis ümmargusest 513.000 liiget.

2. Posti, telegraafi, telefonitettevõtte personaali internatsionaal (PTTJ).

Ka selle internatsionaali asutamine sündis enne maailmasõda. Alul nimetas ta end Postiametnike Rahvusvaheline Liiga ja asukohaks oli Bern. Organisatsiooni eesmärgiks oli: kutseliste küsimuste uurimine, kergendamine, liigete moraalse ja materiaalse olukorra parandamine, posti-, telegr-, telefoniteenijate rahvusvahelise solidariteedi sivendamine. Vaatamata kaunis suurele liigete arvule oli uue organisatsiooni töö siiski kaunis piiratud; siiski õnnestus 1914. a. juunis Londonis esimene kongress ära pidada. Kongressitööde tagajärgede

Ametnikkude rahvusvahelisi organisatsioone.

Vabad ametühingud sihivad oma arengus silmapaistvalt kontsentratsiooni poole. See avaldub aasta-aastalt üksikute liitude ühinemises suurteks organisatsioonideks. Sellest arengust pole eemale jäänud ka vabad ametnikkude ametühingud. Siiski näeme neid praegu laialipillatult järgmises mitmesuguses rahvusvahelises organisatsioones (õpetajad on käesolevast vaatlusest kõrvale jätetud).

1. Rahvusvaheline avaliku teenistuse ja ettevõtete personaali föderatsioon (lühend. föderatsioon).

Föderatsiooni algel ulatavad tagasi juba 1906. aastasse. Kuid just alustatud tööd katkestas mitmeks aastaks sõda ja alles pärast rahu sõlmimist võis töö uuesti alata. Föderatsiooni sekretäriks sai Hollandi liidu esimees V. van Hinte. Töö edenes siiski raskesti.

Korduvalt ebaõnnestusid katsed välja

Üks üliviisakas subdirektor.

Kas tulemas tagasi armsad opmanide ajad?

On meil raudteel üks üliviisakas ametijuhataja, nii ütelda — subdirektor. Päris kehastunud viisakus kohe: kui näeb tulevat pärisdirektori, siis juba eemalt kergitab kübarat. Räägib nii tasa ja mahedalt, nagu tahaks ta Teie hingesse ära sulada. Olete Teie mõni temasugune, kah subdirektor, siis pakub kohe istet ja ka suitsugi. Olete Teie aga mõni alluv olev, siis loomulikult räägite oma asja püstijalu, kas või tundide viisi. Tuleb härra sub ühte temale alluvasse ametiruumi, siis ta harilikult ei tervita seal töötavaid ametnikke, vaid vaatab lakke, nagu näeks ta seal Issanda aupaistust, kuigi seal ainult ehk mõni üksik kärbes jalutab. Ei tea — kas ta neid seal loeb või mitte. Näo tähtsuse järele tuleb aga oletada, et peas suurend mõtted mähisevad. Ja millised? Küllap ikka teenistuse huvid, sest mis võib ühele subdirektorile olla ülim, kui mõtlemine teenistuse huvides, mis juba vanast hallist ajast olnud ainult ülemuse monopol. Kui härra sub ütleks: „tere!“ siis vaataks iga ametnik üles, vastaks samuti ja, kasutades võimalust tõlts tagasi tõmbumiseks, s. o. lihtsalt laisklemiseks, — kulutaks selleks vähemalt 5 sekundit. Milline kahju riigile! Ainult inimene, kes oma kallist kodumaad kübetki ei armasta, võib sarnast asja lubada, härra sub aga mitte — ta

on ju riiklikkude ja teenistuse huvide kehatust. Ta peab lakke vaatama ja ei tohi tere ütelda, et mitte riigile kahju teha. Samuti on tervituse ütlemata jätmine ka viisakuse ülim tipp, sest kui näiteks va onkel Kärnsina, kes kunagi mingi viisakuse peale ei pretendeeri, ühel ilusal päeval kuidagi juhtub vaatama üle ukse Teie tuppa, siis ütleb ta tingimata kohe: „röh!“, heas tujus aga koguni: „röh-röh!“, s. o. maakeelses tõlkes: „tere-tere!“. No ütlege nüüd ise, armsad lugejad, kas kõlba härra subile, kui kõrgesti haritud inimesele, hakata harimata onkel Kärnsina viisakuseta kombeid järele ahvima? Ei kõlba neh! Juhitud vististi samadest kõrgetest põhimõtetest, ei võtnud härra sub ühelt temale alluvalt ametnikult 1/2 aasta jooksul tervitust üldse vastu ega näinud ka, kui see ametnik teda tervitas. Ainult üks kord, kui tarvis oli vallandada seda ametnikku, et teha ruumi oma „onupojale“, — kaldus härra sub kõrvale oma kõrgeist printsipiidest ja kandis ette härra ministri, et ülalmainitud ametnik olla viisakuseta ja ei tervitavat teda, härra sub, millise surmapatu eest see ametnik tuleb koondada.

See kukkus küll välja niimoodi, nagu juhtus umbes 30 aastat tagasi, kui ma veel karjapoiis jönglane olin ja opmani härra ette astudes nii ära kokkusin, et memmegi mõistnud ütelda. Siis kargas armuline: „Vetap see mütze maha ja ütlege tere, lurjus!“ ning vibutas seal juures tugevat okslit kadakast keppi.

Vähe puudus, et oleksin saanud viisakuse õpetust ka selle kepigaga. Küll aga see opman vist pragaks, kui ta nüüd meie sub'i üliviisakust näeks!... Härra subile aga tuleks muretseda opmani kepp, et ta sellega võiks õpetada alluvatele ametnikkudele viisakust, mille puudumise üle raudteevalitsus nii sagedasti kaebab. Kui kahju õndsast Otto valitsusest! Küllap see oleks muretsenud meie subile niisama ilusa jämeda, okslise kadakase kepi, nagu nägin opmanil, kuid praeguse valitsuse ajal on selleks lootust nagu vähe. Nüüd tuleb küll ametnikkudel enestel selleks omavaheline korjandus toime panna, kui nad ei taha, et nende viisakus ülemuse ees veelgi peab langema.

Tuleks luua ka riiklik „Opmani kepi fond“ sarnaste subide jaoks. Lootes, et lugupeetud „Side“ toimetuse heale algatusele lahkesti vastu tuleb ja kohe korjanduse avab, saadan siinjuures aluseks 1 sendi. Palgapäeval panen veel juure. Ametivennad, järgnege mulle! Kes on järgmine? Juss.

Austagem tööteenijasi.

Argem olge kadedad.

Üks lugupeetud saatuseosaline, puudutab eelmises „Sides“ möödaminnes seda omapäraselt nähtust, et kõik koondamised kuidagi ei taha tabada kõrgemalpalgali, ehk olgu siis, et nad juhtuvad olema võimuloleva partei poliitilisteks vastasteks. Muude seas on see kaaskan-

Kommertsialiseerimine.

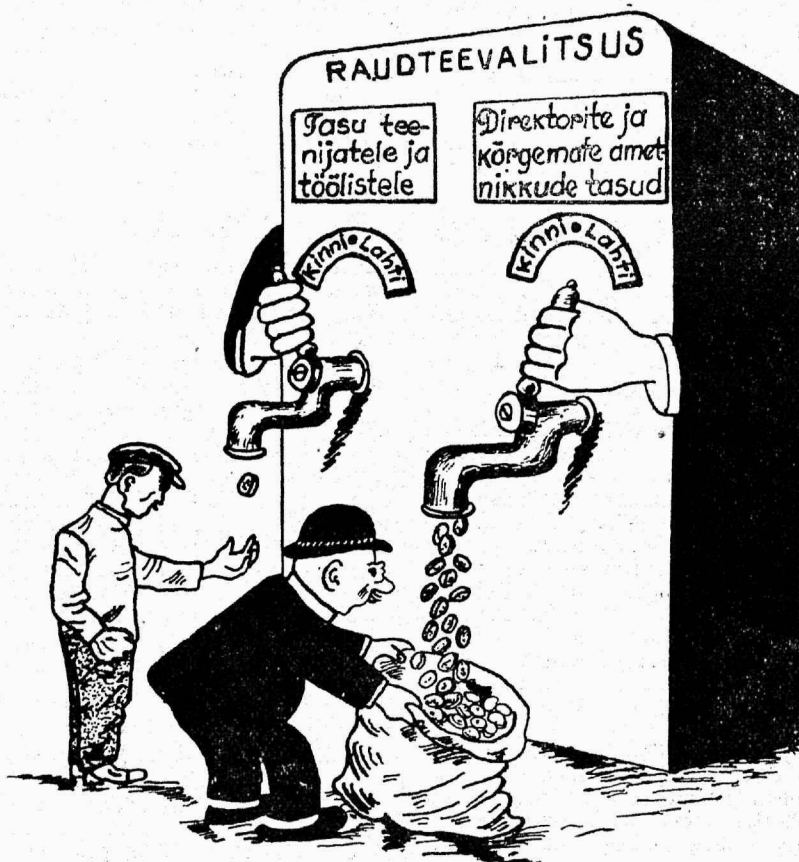
realiseerimist takistas sõda, mis ühtlasi tähendas ka Liiga lõppu ja alles pärast rahu sõlmimist elustus see uuel kujul. Inglismaa algatusel otsustati 1919. a. Syndicat National des Agents des PTT kongressil Valence's luua uus alus posti-internatsionaalile. Uue organisatsiooni asutava kongressi kokkukutsujaks oli Austria praegune „Postgewerkschaft“. Osa võtsid sellest kongressist 1920. a. Viinis Austria, Itaalia, Prantsusmaa, Belgia, Saksamaa j. t. Valiti ajutine eksekutiivkomitee ja esialgne sekretär.

Kuna see internatsionaal alul ka kaldus vabaametiühinguliste põhimõtete poole, sündis seal hiljem pööre teisele, mida kõige paremini iseloomustab järgmine tsitaat 1929. a. aastaraamatust: „Berni konverents lõpetab PTTJ. revolutsioonäärilise ajajärgu. Sealt peale asub ta, tihti vastuolus organisatsioonidega, kes end ei taha vabastada pärast sõjaajast revolutsioonilisest ideoloogiast, demokraatlike reformismi teele.“

Põhikirja lõpulik kuju on pärit 1928. aastast. Selle järgi on organisatsiooni ülesandeks posti-, telegr., telefoniteenijate majandusliikude, õigusliikude ja ideeliste huvide kaitsmine; suurtes töölisküsimustes töötab PTTJ. koos Rahvusvahelise Ametiühing. Liiduga. Internatsionaali juhtivateks organiteks on: kongress, eksekutiivkomitee, sekretariaat ja korrespondeerivad liikmed. Ühinenud on internatsionaaliga 23 riiki 32 liiduga ja 438.000 liikmega (1929. a.)

3. Avalikkude ametnikkude ja teenijate internatsionaal (ATJ).

Kõige noorem ja maa-alalt väikseim internatsionaal on ATJ, mis alles 1925. a. loodud. Ettevalmistav konverents oli Viinis 1923. a. Juba siis olid osavõtjad kindlal arvamusel, et nad asuvad kõigi palga eest töötavate tingimatu ja mõjurikka solidariteedi alusel maksivate rahvusvaheliste ametiühinguliste põhimõtete kohaselt. ATJ. kuuluvad ainu-

Omapärane kokkuhoid.

Kuna ühest kraanist õige vähe tilgub, voolab teisest.

nataja selle nähtuse illustreerimiseks toonud näite katastrimetist, kus vaatamata sellele, et hindajate arvu vähendatud nelja viiendiku võrra, ometigi ametisse on jäetud edasi hindamise inspektor, kes sugugi töödega üle ei olevat koormatud olnud. Lugupeetud kaaskannataja nähtavasti ei tunne kaugeltki veel selle herra inspektori mitmekülget töövoimet ja -koormat, kui ta arvab, et Nõmmel maamõõtjana tegutsemine juba kuidagi takistavalt võiks mõjuda tema ülesannete täitmisele riigiteenijana. Arvan, et need mulle natuke rohkem tutvavad on ja, et need küllalt tähelepanuväärivad on selleks, et neid ka teistele kaasteenijatele tutvustada, kuna neil midu võiks tekkida vale arvamine nimetatud herra kasulikkuses Eesti riigile ja rahvale.

Nii siis, herra inspektor on kõigepealt suure ja rahvamajanduslikult loodetavasti väga tähtsa ettevõtte, nimelt hõberebaste kasvatus omanik. Esialgu pole küll veel kuulda olnud, et meie kaubabilanss selle ettevõtte abil aktiivseks oleks muutunud, kuid küllap seegi pea järgneb. Aga muret ja vaeva on selle ettevõttega juba praegu kindlasti küllalt. Igatahes võib seda oletada neist lugematuist telefonikõnedest, mis ametlikult telefonilt Kolga mõisaga peetud. Nii et võib ainult rõõmustada, kui hindamistööde lõpetamisega ja hindajate vallandamisega härrale inspektorile nüüd rohkem aega jääb selle väga kasuliku ettevõtte eest hoolitsemiseks.

Herra inspektoril on aga teisigi väga kasulikke omadusi. Ta on nimelt kunagi õppinud metsaasjandust ja oleks ometigi rahvamajanduslikult lubamatu, kui ta selle tarkuse asjata roostetama jätkaks. Ei, nii väiklane herra inspektor juba ei ole. Tema talitab põhimõtte järele, et küünalt ei pea mitte vaka all hoidma, eriti kui selle eest maksetakse. Sellepärast on tema järgmiseks ametiks — olla professoriks (või kuidas neid seal nimetatakse) Tallinna tehnikumis.

On küll veidi tänamatu amet, sest selle eest maksetakse ainult 110.000 senti aastas, aga kehal ajal, kus paljud kogu oma tööjõu poole väiksema aastapalga eest peavad pühendama riigile, peab katsuma juba kuidagi sellegagi leppida.

Nagu lugupeetud kaaskannataja juba varem tähendanud, on herra inspektor peale selle Nõmme linna maamõõtja. Kuid nagu me kõik teame, on Nõmmel tegevusvõimalused ikkagi piiratud. Olgu si seal ehitustegevus elav ja kruntide mõõtmine, plaanide valmistamine jne. selle tõttu selline, mida meie oludes võiks peaaegu massiliseks nimetada, ei suuda kõik see veel kaugeltki rahuldada herra inspektori suuri võimeid. Sellepärast on inspektori herra oma tegevuspiirkonda laiendanud veelgi lääne sihis — on võtnud enda peale ka Keila alevi maa-alade mõõtmise ja plaanide valmistamise koorma; ja jällegi väga mõõduka tasu kõigest 750.000 sendi eest. Kuna Katastri amet on maamõõtjatele eratööde tegemise ära keelanud, eramaamõõtjaid

meil Eestis teatavasti aga vähe on, siis tuleb sellist ohvrimeelsust herra inspektori poolt erilisel hinnata. Kui kergesti poleks ta võinud tasu mitu korda kõrgemale kruvida. Sellepärast tuleb hukkamõistetavaks kadeduseks tembeldada seda, kui mõned maamõõtjad imestavad, miks ka inspektori härrale eratööde tegemist ära ei keelata.

Kui me nüüd siia juure lisame veel mured, mis praegune raske aeg tekitab majaomanikele, eriti Nõmmel, kus inspektori herra majaomanikuks ja kust kõik ära Tallinnasse põgeneda püüavad, mispärast korterid tühjaks jääda ähvardavad, ning lõppeks arvesse võtame ka veel hindamise inspektorina paberite allkirjutamise vaeva, eks siis peaks ometi igale ka kõige kadedamale inimesele selge olema, millise töögeeniusega meil siin tegemist on. Sellepärast ei peaks lugupeetud kaaskannataja nägema selles midagi halba, kui hindajate vallandamisega herra inspektori töökoorem vähe kergeneb. Otse vastupidi, rõõmu peab sellest tundma. Sest masinatki ei tohi üle koormata, ammugi siis inimest. Ja mõeldagu ometi, milline kahju see oleks Eesti riigile, kui niisugune töögeenius korraga liig suure koorma all kokku peaks vajuma! Arvan, et pole sugugi palju nõutud, kui lähemal ristide või mõne muu autasu jagamisel ka inspektori härrat silmas peetakse, sest vabadussõjast pole ta kuuldavasti saanud osa võtta.

Kah — koondatu.

üks avalikkude asutuste ametnikkude ja teenijate organisatsioonid. Tema ülesandeks ja eesmärgiks on ametnikkude ja teenijate rahvusvahelise solidariteedi süvendamine, ajakirja väljaandmine, organisatsioonide loomise toetamine neis maa-des, kus neid veel pole ja internatsionaali propageerimine. Põhimõtteliselt võib igast riigist ATJ. kuuluda ainult üks organisatsioon. Vastuvõtmise tingimuseks on ATJ. põhimõtete ja maksvate ametiühinguliste eesmärkide tunnustamine. Internatsionaali organiteks on: kongress,

eksekutiiv-komitee, president (Albert Falkenberg) ja sekretariaat. Kuuluvad ATJ. seni 9 riiki umbes 400.000 liikmega. Liigete arv tõuseb hiljuti otsustatud Poola liitumisega umbes 600.000 peale ning oodata on veel uus tõus Inglise ametnikkude tagasitulekuga, kui nad tagasi saavad õiguse rahvusvahelistesse ühendustesse astuda.

Föderatsiooni kongressil Stockholmis 1929. a. otsustati astuda samme selleks, et ühineda ATJ-ga. Sellepärast võib arvata, et nad peagi ühte sulavad.

Kapitalismi tõelik pale.

Brasiilias hävitati neli miljonit kohvipuu põõsast, et seeläbi üldist toodangut vähendada kuni 15 miljoni kotini. Üldiselt hävitatakse Brasiilias kohvi põletamise või muul teel rohkem kui teda juuakse. Kohvi kasvatamise edendamise ja sortide väärtuse tõstmise institut on otsustanud tarvitada kohvi väetisainena. Esialgelt on selleks ette nähtud 60.000 kotti kohvi.

Suur hulk suhkrut on Saksamaal väljale veetud, et seeläbi tagavara vähendada ja suhkru hinda tõsta.

Hollandi-Ida India kaubanduselt las kis tuhanded tsentnerid vürtse hävitada, et seeläbi hindu kõrgel hoida. Ameerikas ja Egiptuses põletatakse puuvilla. Samuti põletati Ameerika Ühendriigis määramata suurel arvul nisu. Prantsusmaal valati tuhanded hektoliitrid veini mustavee kanaalidesse.

Kui paljudele tööpuuduse all kannatavatele tööliste oleks võinud teha odavaid riideid puuvillast, mis äräpõletamisele määrati! Vein hävitatakse, hariliku puskariga mürgitatakse rahva organism!

Lõuna-Aafrikas on teemantide väljad politsei valvesalkade poolt ümber piiratud ja töö seisma pandud. Teemantide turule mittelaskmisega loodetakse hindu kõrgel hoida.

Autokauplejate selts ostab Palmis kõik vanad autod kokku ja laseb ära põletada, et sel teel uute autode hindade langust ära hoida.

Tänapäev Saksamaal purustatakse portsellaanvabrikutes kõik riistad, millel del kõige väiksemgi viga, sest hinnad turul ei tohi langeda. Kõrgahjustest saadud söe jäänustest võib valmistada ainet, mis kõlbulik ehituste tarvis. Tsemendivabrikud maksavad kõrgahju ettevõtetele kahjutasu, et need veaksid süte jäänused aukudesse. Seeläbi hävitatakse tsemendi konkurent ja hoitakse kõrgel tsemendi hinnad. Kanaadas kavatakse kõik talinisuga külvatud põllud kevadel loomadele söödamaaks jätta.

Tseilonis nopiti teetaimetest ainult osa lehti, et seeläbi toodangut vähendada kuni 75 miljoni puudani.

Kõik need faktid iseloomustavad kapitalistlikku majapidamist.

Organiseeritud töölistkonna lähemaks ülesandeks on kõrvaldada see süsteem, kus on võimalik, et ühel pool on piiritu kannatused, vaesus ja puudus, kuna teisel pool hävitatakse määramata hulgad varasid, et seeläbi turul hindu kõrgel hoida ja kasudega oma taskuid täita.

X.

Varia.

Venemaa vajab raudteelasi.

Austria raudteelaste häälekandja toob ära sõnumi, et Nõukogude Venemaa teedekomissariaadi usaldusmees on pööranud Austria raudteede peavalitsuse poole palvega, teatada kas ei leidu Austria raudteelaste — praegu teenistuses seisvate ja ka endiste — seas soovijaid minna üle Nõukogude Venemaa raudtee teenistusse. Vene raudteedel võetavat ette suurem reorganiseerimine ja olevat vaja seetõttu suuremal arvul uusi teenijaid.

Eeskätt vajatakse eriteadlasi, kellel kõrgem haridus. Aga ka alamaid teenijaid on tarvis nii kui allpooltoodust näha.

Vajatakse:

1) Raudteevalitsuste jaoks — eriteadlasi liikuva koosseisu parandamise rationaliseerimise, massiliste vedude eduka läbiviimise organiseerimise, raadio, telegraafi ja telefoni sisseseadete alal.

2) Liikumisteenistusse insenere, tehnikuid, liikumiskorraldajaid, sõiduplaa-

Kõigile raudteelastele!

Tallinna Raudteelaste Kodu, Tallinnas, Kopli tän. 7-a, on avatud kasutamiseks kõigile „Kodu“ ümber koondunud organisatsioonide liikmeile iga päev kella 9,00 — 24,30 (välja arvatud peoõhtud).

Sisseminekul ettenäidata oma organisatsiooni (Kodu liikme) 1931 a. liikmekaart või raamat.

Kodus on kasutada ajaviite mängud (korona, male, kabe jne.), värsked ajalehed ja ajakirjad; ei saa puuduma ka raadio.

On loodud võimalus koduselt ja odavalt einetada.

Hommikueine maksab 20—30 senti, lõuna 45—60 snt., õhtusöök 30—50 snt.

Riideid ja teenimine maksuta.

Alalistele einetajale võimaldatakse maksusoodustused.

Tallinna Raudteelaste Kodu juhatus.

nide väljatöötajaid, teenistusplaanide kokkuseadajaid, instruktoreid, jaamaülemaid, abisi, rongide kokkuseadajaid, manöövrite korraldajaid.

3) Liikuva koosseade paranduse ja korrashoiu alal insenere ja eriteadlasi, samuti meistreid ja igasuguseid ametmehi, vedurijuhte-instruktoreid.

4) Tee ja ehituste alal insenere, teemeistreid ja eestegijaid.

5) Elektrotehnika ja signalisatsiooni alal — insenere ja mehaanikuid.

Postkastide ülespaneku asjus.

Teatavasti paigutatakse postkastid linnades ja alevites, samuti ka kirjataludes, majaseinte külge. Seni ei ole majaperemehed sellele takistust teinud. Nüüd aga, kus postiasjandusel endine kultuurikandja aupaiste kipub kaduma ja teda kui hariliku ärilist ettevõtet kohtlema hakatakse, on ette tulnud juhuseid, kus majaperemehed hästi ei taha lasta postkaste oma majade seinte külge kinnitada, seletades, et see neile sugugi ei meeldi, et neid ja üürnikke varahommikul või hilisõhtul tülitatakse kastitühjendamise kolinaaga või et suuri naelu seinasse taotakse kasti ülesriputamiseks.

Postivalitsusel tuleks alluvatele asutistele teatada, kuidas siis talitada, kui mõni majaperemee kategooriliselt keeldub lubamast postkasti oma maja külge üles panna või seda oma maja küljes edasi pidada.

Kaubaproovidest.

Sageli võetakse vastu postile ja saadetakse edasi kaubaproove, mis oma sisu poolest ei vasta selle liigi postisaadetiste jaoks ettenähtud tingimustele. P. M. § 511 pkt. b järele tulevad säärased saadetised sihtkohtades lugeda kirjadeks ja täiendav taks sisse nõuda aadressaadilt kahekordses suuruses. Arvesse võttes, et säärased, tingimustele mitte vastavad kaubaproovid enamasti eksikombel pääsevad saatmisele, kuna vastuvõtja postiaagent (agentuuri juhataja või mõni noor, väheste kogemustega ametnik) kindlaks ei suutnud teha, et saadetis siult ei ole kaubaproov ja teda edasi ei tule saata, — siis tundub siin kirjataksi tarvitamine liig valjuna korrespondentide suhtes; õiglasem oleks sääraseid kaubaproove pisipaketiteks lugeda ja sellekohaselt puuduv taks sisse nõuda.

Arvatavasti ei jäta postivalitsus tähelepanemata käesolevaid ridu ja muudab või täiendab peagi P. M. § 511 ses mõttes, et kaubaproovid, mis oma sisu poolest ei vasta nende jaoks määratud tingimustele, tulevad lugeda pisipaketiteks.

Kaubaproovid, mis aga nende jaoks määratud muudele tingimustele ei vasta (peale sisu), tuleksid muidugi ka edaspidi lugeda kirjadeks.

Kas ametnik ei tohi käia enam ka Riigikogus?

Nägi kord „demokraatlik“ direktor või tema rahaminister ja parem käsi ühte alluvat ametnikku Riigikogus. Mõne päeva pärast nõudis selle direktori subdirektor ametnikult kirjalekku seletust miks nähti teda Riigikogus? Huvitav oleks teada mis ajast ja mil põhjustel ei tohi riigiteenijad enam käia isegi Riigikogus? Pole kunilda olnud, et see õigus kontsessiooni alusel oleks väljaantud ainult direktoritele ja subidele.

Vastutav ja tegev toimetaja Aleksander Lepp. Väljaandja Eesti Raudteelaste Reskühing.

Kirjastuse o.ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.